

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 14 พบว่า หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ได้รวบรวมข้อมูลหนี้สินของครูและบุคลากรในระบบฐานข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์และประเมินความจำเป็นในการช่วยเหลือครูที่ประสบปัญหา มีการสำรวจข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง และครูทุกคนที่มีหนี้สินสามารถเข้าร่วมกระบวนการแก้ปัญหาได้ ขณะเดียวกันได้มีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลและการจัดการหนี้สินแก่ครูและบุคลากร โดยมุ่งเน้นให้ความรู้ในการสร้างวินัยทางการเงินและการลดภาระดอกเบี้ยสินเชื่อ เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการหนี้สินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการร่วมมือกับธนาคารเพื่อจัดหาแหล่งสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยต่ำและเงื่อนไขที่เหมาะสมสำหรับครูที่ต้องการปลดหนี้ รวมถึงการปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของครู ซึ่งผลการดำเนินงาน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สินสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำจากธนาคารที่ร่วมมือกับโครงการได้มากขึ้น โดยจำนวนครูที่ได้รับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสามารถปลดหนี้หรือปรับโครงสร้างหนี้ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และการเจรจาระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับธนาคารช่วยลดจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่หันไปพึ่งพาการกู้ยืมในระบบ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ การขาดความรู้ในการบริหารจัดการการเงิน ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ในการจัดการเงินและการบริหารหนี้สินของตนเอง ส่งผลให้มีการกู้ยืมที่ไม่จำเป็น และทำให้ภาระหนี้สินทวีขึ้น และการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อที่ไม่เพียงพอ โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาบางรายไม่สามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อที่เหมาะสมได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านคุณสมบัติในการขอสินเชื่อกับธนาคารที่ร่วมโครงการ หรือยังติดขัดกับระบบการยื่นคำขอสินเชื่อ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะ คือ การพัฒนาความรู้ทางการเงิน โดยควรมีการจัดอบรมเพิ่มเติมในเรื่องการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการหนี้สินและสามารถสร้างวินัยทางการเงินได้ดีขึ้น รวมถึงขยายความร่วมมือกับธนาคาร โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายธนาคารเพิ่มเติม เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงพัฒนาระบบที่สามารถประมวลผลและอนุมัติสินเชื่อได้รวดเร็วและโปร่งใส ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานเกิดจาก การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือหน่วยงานการศึกษาและธนาคารที่ร่วมโครงการ มีบทบาทสำคัญในการสร้างโครงสร้างที่มั่นคงในการให้ความช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน การมีระบบสนับสนุนที่แข็งแกร่งนี้ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาหนี้สินอย่างเต็มที่ ช่วยให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงการสร้างวินัยทางการเงินที่ดียิ่งขึ้น

3.2 ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

1) การสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยได้ประชาสัมพันธ์การลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้ข้าราชการครูสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และยังได้ร่วมมือกับสหกรณ์ครูยโสธรในการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู โดยมีการประชุมหารือผ่านระบบออนไลน์ (Zoom Meeting) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อพัฒนามาตรการในการช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายใต้โครงการสถานีแก้หนี้ สำหรับการลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินผ่านระบบออนไลน์ ได้ดำเนินการรับลงทะเบียนในรอบที่ 1 ถึงรอบที่ 4 รวมทั้งสิ้น 342 ราย ขณะนี้การลงทะเบียนรอบที่ 5 ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 21 - 30 สิงหาคม 2567 กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้สำรวจสภาพหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ทั้งหมด จำนวน 1,407 คน (รวมลูกจ้างประจำ) เป็นหนี้ในระบบและนอกระบบ จำแนกเป็น หนี้ในระบบ จำนวน 1,382 คน คิดเป็นร้อยละ 98.22 หนี้นอกระบบ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้มีการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูลและจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินฯ ตามที่ลงทะเบียนในระบบออนไลน์

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้ดำเนินการสำรวจสภาพหนี้สินและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด โดยมีการจัดกลุ่มผู้ประสบปัญหาหนี้สินตามสถานการณ์และความรุนแรงของหนี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ตามลักษณะการฟ้องร้องและความสามารถในการชำระหนี้ จากข้อมูลที่ได้รับ มีผู้ลงทะเบียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินจำนวนทั้งสิ้น 87 คน โดยจำแนกออกเป็นกลุ่มสีต่าง ๆ คือ กลุ่มสีแดง (ถูกฟ้องทุกกรณี): จำนวน 17 คน ซึ่งกลุ่มนี้เป็นผู้ที่กำลังเผชิญกับการฟ้องร้องจากเจ้าหนี้ในทุกกรณี กลุ่มสีแดง (ยังไม่ถูกฟ้อง): จำนวน 51 คน กลุ่มนี้มีหนี้สินแต่ยังไม่ถูกฟ้องร้องจากเจ้าหนี้ อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเฝ้าระวังสถานการณ์การชำระหนี้อย่างใกล้ชิด กลุ่มสีเหลือง (มีเงินเดือนคงเหลือมากกว่าร้อยละ 30): จำนวน 19 คน ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้มีหนี้สินแต่ยังคงมีเงินเดือนคงเหลือหลังจากชำระหนี้แล้วมากกว่าร้อยละ 30 ของรายได้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังคงมีสภาพคล่องทางการเงินเพียงพอในการจัดการหนี้สิน

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้ดำเนินการสำรวจและจัดการปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการตรวจสอบข้อมูลหนี้สินรายบุคคลและจัดทำฐานข้อมูลสภาพหนี้ เพื่อนำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยในระยะที่ 1 มีผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินจำนวน 55 ราย แบ่งเป็นข้าราชการประจำ

29 คน และข้าราชการบำนาญ 26 คน โดยสภาพหนี้แบ่งเป็น สถานะยังไม่ถูกฟ้อง 35 ราย สถานะถูกฟ้อง ดำเนินคดี 15 ราย สถานะที่มีเงินเดือนคงเหลือเพียง 30% แต่ภาระหนี้สูง และในระยะที่ 2 มีผู้ลงทะเบียนเพิ่มเติมอีก 14 ราย ซึ่งประกอบด้วยครู 10 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน และข้าราชการบำนาญ 2 คน โดยแบ่งสถานะเป็น ผู้มีเงินคงเหลือมากกว่า 30% จำนวน 2 ราย ผู้ที่มีเงินเหลือน้อยกว่า 30% แต่ยังไม่ถูกฟ้อง 9 ราย ผู้ที่ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สิน 3 ราย ซึ่งการจำแนกความเดือดร้อนของครูที่เป็นหนี้ มีการจัดกลุ่มความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือ รวมถึงมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหามาตรการแก้ไขปัญหานี้สินร่วมกับสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์ ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ และเมื่อได้ข้อสรุปแนวทางแก้ไขปัญหามาจากการประชุมกับเจ้าหนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้แจ้งให้ผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินทราบและติดต่อขอความช่วยเหลือตามแนวทางที่ตกลงกันไว้ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างหนี้หรือการเข้าร่วมโครงการตามนโยบายของสถาบันการเงิน

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 150 ราย ได้แก่ กลุ่มสีแดง (ถูกฟ้องทุกกรณี) จำนวน 24 คน กลุ่มสีแดง (ยังไม่ถูกฟ้อง) จำนวน 100 คน กลุ่มสีเหลือง จำนวน 26 คน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้ดำเนินการสำรวจสภาพหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เพื่อจัดทำฐานข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด โดยมีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาหนี้สินและสร้างความมั่นคงทางการเงินแก่บุคลากรในภาคราชการ โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มุ่งหวังให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สินได้รับความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการเริ่มต้นด้วยการศึกษารายละเอียดของโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้ทำการศึกษาข้อมูลและแนวทางการดำเนินโครงการ “สถานี้แก้หนี้” อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่มีปัญหาหนี้สินในสังกัด จากนั้นได้จัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนตามขั้นตอนของโครงการ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการไปยังบุคลากรในสังกัด เพื่อเชิญชวนให้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ยังได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ ตามระเบียบที่กำหนดขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจในกฎระเบียบและขั้นตอนการหักเงินเพื่อชำระหนี้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ประสบปัญหาในการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้จัดเตรียมทีมงานช่วยเหลือในการลงทะเบียน เพื่อให้มั่นใจว่าทุกคนสามารถเข้าร่วมโครงการได้อย่างทั่วถึง และเมื่อมีการลงทะเบียนเรียบร้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้ลงทะเบียนอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับเป็นไปตามความเป็นจริง และสามารถนำไปใช้

ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีผู้ลงทะเบียนที่อยู่นอกสังกัด สำนักงานฯ จะดำเนินการโอนข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานงานต่อไป หลังจากขั้นตอนการลงทะเบียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดและจัดทำเป็นฐานข้อมูลที่ครบถ้วน โดยทำการจัดกลุ่มปัญหาหนี้สินของผู้ลงทะเบียนแต่ละราย เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และวางแผนแก้ไขปัญหาต่อไป ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานนี้เป็นส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ สุดท้าย ข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาและในระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงาน

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ได้ดำเนินการสำรวจสภาพหนี้และจัดทำฐานข้อมูล พร้อมกับจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทวิกฤติ จำนวน 11 ราย (ผู้มีเงินเดือนเหลือไม่ถึงร้อยละ 30 หลังหักชำระหนี้และกำลังถูกฟ้องร้องดำเนินคดี) ประเภทใกล้วิกฤติ จำนวน 43 ราย (ผู้มีเงินเดือนเหลือไม่ถึงร้อยละ 30 มีแนวโน้มจะเป็นหนี้วิกฤติให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ ควบคุมยอดหนี้ ประเภทปกติ จำนวน 65 ราย (ผู้มีหนี้เล็กน้อย ถึงไม่มีหนี้) และผู้มีความประสงค์ฟื้นฟูอาชีพ จำนวน 60 ราย

2) การดำเนินการของสถานีแก้หนี้ / คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้ดำเนินการผ่าน "สถานีแก้หนี้" โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบปัญหาหนี้สิน โดยเริ่มกระบวนการรับลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 จนถึงรอบที่ 4 มีผู้ลงทะเบียนทั้งสิ้น 342 ราย ผู้ลงทะเบียนทั้งหมดถูกจัดกลุ่มตามระดับปัญหาหนี้สิน ดังนี้: กลุ่มสีแดง (ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สินทุกรณี) จำนวน 61 ราย กลุ่มสีแดง (มีเงินคงเหลือน้อยกว่า 30% แต่ยังไม่ถูกฟ้อง) จำนวน 233 ราย กลุ่มสีเหลือง (มีหนี้สินและเงินคงเหลือมากกว่า 30%) จำนวน 48 ราย

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้จัดประชุมร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 สถาบันการเงิน และผู้ลงทะเบียนแก้หนี้ รอบที่ 1 กลุ่มสีแดง (ที่ถูกฟ้องทุกกรณี) เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2567 ณ หอประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 และได้จัดประชุมชี้แจง และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับ “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” ให้กับผู้ลงทะเบียน เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2567 ณ หอประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ทั้งนี้ จากการร่วมหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร จำกัด เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2567 ผลปรากฏว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร จำกัด มีมาตรการช่วยเหลือสมาชิก คือ (1) สำหรับผู้ลงทะเบียนแก้หนี้กับโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปรับลดดอกเบี้ยจากร้อยละ 6.95 ต่อปี เป็นร้อยละ 6.25 ต่อปี โดยเป็น

การรวมหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโยธธ จำกัถ เต่านั้ (2) สำหรั้มาตรการโครงการปรับโครงสร้างหนี้ เป็นการปรับอัตราชำระหนี้ โดยลดการจ่ายเงินต้น แต่ยังคงจ่ายอัตราดอกเบี้ยเต็มจำนวน แต่จำนวนการส่งเงิน/การหักจ่ายยังไม่สัมพันธ์กับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนบำนาญข้าราชการ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูฯ ได้เชิญข้าราชการครูและข้าราชการบำนาญที่ลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ และเชิญสถาบันทางการเงิน (ธนาคารออมสิน/กรุงไทย/สหกรณ์ออมทรัพย์ครู อจ.) ประชุมเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือเป็นราย ๆ ไป

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกับสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครู ปรับโครงสร้างหนี้ ปรับดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำลง

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่อย่างเป็นระบบและมีความรอบคอบ เพื่อให้กระบวนการแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการและสถานีแก้หนี้ ซึ่งทำหน้าที่ในการดูแลและติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด และดำเนินงานในหลายด้านที่สำคัญ เริ่มจากการแจ้งมาตรการและนโยบายแก้ไขปัญหาหนี้สินจากกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านการออกหนังสือแจ้งไปยังทุกสถานศึกษาและบุคลากรในสังกัด เพื่อให้ทุกคนรับทราบถึงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานแก้ไขหนี้้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ยังได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของสำนักงาน กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก รวมถึงการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบปัญหาหนี้สินสามารถเข้าถึงข้อมูลและลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการได้สะดวกมากขึ้น สำหรับกระบวนการตรวจสอบข้อมูลรายบุคคลและสถานะหนี้ของผู้ลงทะเบียนเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนสำคัญที่ดำเนินการอย่างละเอียดถี่ถ้วน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบนี้ช่วยให้คณะกรรมการสามารถวางแผนและหาวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมและเป็นไปตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ การประชุมคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญ โดยคณะกรรมการได้ร่วมกันหารือเพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน และมีการประสานงานกับสถาบันการเงินหลายแห่ง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ขณะเดียวกันได้มีการเชิญผู้แทนจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประสานความร่วมมือและหาแนวทางช่วยเหลือครูที่มีปัญหาหนี้สิน และสำหรับผู้ลงทะเบียนและประสงค์จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม คณะกรรมการได้จัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหา เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ การปรึกษากับสถาบันการเงิน และการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทะเบียน อีกทั้ง ได้มีการสรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินทั้งในระดับสัปดาห์และรายเดือน

โดยรายงานผลผ่านระบบ DEBT OBEC เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานีแก้หนี้ระดับจังหวัด โดยเชิญสถาบันทางการเงิน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จังหวัดศรีสะเกษ เข้าร่วมประชุมด้วยเพื่อร่วมกันหาแนวทางการช่วยเหลือ อีกทั้งมีการประชุมหารือแนวทางช่วยเหลือของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2567 ณ หอประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ จำกัด และมีการประชุมลูกหนี้โครงการเงินกู้ ช.พ.ค. (หนี้ไตรมาส) โดยให้ลงนามข้อตกลงในการผ่อนชำระหนี้

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้รับมอบหมายให้จัดการปัญหาหนี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ในปี 2565 และ 2566 ตามคำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเงินของครูในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเป็นระบบและทั่วถึง การดำเนินการเริ่มต้นจากการประชาสัมพันธ์โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจ ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีการเปิดรับลงทะเบียนในหลายรอบ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ลงทะเบียน เข้าร่วมโครงการอย่างครบถ้วน หลังจากนั้นได้มีการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูครั้งแรก ในปี 2567 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 6 คน การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้กู้สวัสดิการภายใน ส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551 ก็ได้รับการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ คณะกรรมการยังได้ทำหนังสือประสานความร่วมมือไปยังสถาบันการเงิน 6 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด สหกรณ์กระทรวงศึกษาธิการอุบลราชธานี จำกัด ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขอความช่วยเหลือและร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้สิน ในวันที่ 28 มีนาคม 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 87 คน ประกอบไปด้วยครูที่ลงทะเบียนและตัวแทนจากสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง การประชุมครั้งนี้เปิดโอกาสให้ผู้ลงทะเบียนและสถาบันการเงินได้เจรจาหาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้และหาวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี-อำนาจเจริญทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเจรจา นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมให้ความรู้ทางการเงินจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเน้นย้ำความสำคัญของการวางแผนทางการเงินและการปรับปรุงวินัยทางการเงิน

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สร้างความเข้าใจ

ที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ในการบรรเทาและลดภาระหนี้สินที่มีอยู่เดิม และเป็นข้อมูลทางเลือกภายใต้เงื่อนไขอายุราชการคงเหลือของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน

2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ได้ประชาสัมพันธ์โครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พร้อมทั้งแจ้งแนวทางการลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดทราบ จากผลการดำเนินการดังกล่าวพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 4 ราย คือ (1) ผู้ลงทะเบียนฯ ได้ย้ายพื้นที่ปฏิบัติงาน (ข้าราชการ) จำนวน 1 ราย (2) ผู้ลงทะเบียนฯ เกษียณอายุราชการ (พนักงานราชการ) จำนวน 1 ราย (3) ผู้ลงทะเบียนฯ ยังคงสถานะเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดอำนาจเจริญ และยังเป็นผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 2 ราย

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร มีการกำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้ โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระเงินเดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 มีการปรับเงื่อนไขวิธีการเบิกจ่ายเงินเดือน แบ่งจ่าย 2 รอบ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ปีละ 1 ครั้ง (วันที่ 1 – 15 ธันวาคม ของทุกปี)

3) การส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างวินัยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานวางแผนทางการเงิน ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการหนี้อย่างยั่งยืน การบริหารการเงินการออม

- การอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” หลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” เป็นต้น

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้ดำเนินการตามโครงการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระหนี้สินให้กับบุคลากรในสังกัด ผ่านความร่วมมือกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธรและธนาคารออมสิน โดยในวันที่ 4 เมษายน 2567 ได้มีการจัดประชุมร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธรและผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน ณ หอประชุมศรีสำราญ โดยการประชุมครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อวางแผนและหารือแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และในวันที่ 21 สิงหาคม 2567 ได้ร่วมมือกับธนาคารออมสินในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหานี้สิน ณ หอประชุมศรีสำราญ โดยกิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สินให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” หลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” เป็นต้น อีกทั้งได้อบรมพัฒนาครูผู้ช่วย หัวข้อความก้าวหน้า การพัฒนาตนเองในวิชาชีพ วินัยการเงินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีการปฐมนิเทศข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่บรรจุใหม่ การอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” และหลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง”

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แจ้งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” หลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง”

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” หลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” และเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างการมีวินัยทางการเงินและธรรมาภิบาลดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างวินัยทางการเงิน (อบรม Online) หลักสูตร “บริหารการเงินอย่างยั่งยืน” รวมถึงการเข้ารับการอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น เช่น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออม และ กบข. โดย สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ศรีสะเกษ จำกัด

- การอบรมหลักสูตรอื่นๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้จัดการอบรมให้ความรู้วินัยทางการเงิน และการวางแผนด้านการเงิน ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 421 คน แบ่งเป็น ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลงทะเบียนแก้หนี้ ผ่านทาง <https://debtclinic.obec.go.th/> ตาม “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ” จำนวน 92 คน ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาในโครงการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา จำนวน 142 คน และครูผู้ช่วย ได้รับการพัฒนาในโครงการครูผู้ช่วยสู่ครูมืออาชีพ จำนวน 187 คน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีการแจกคู่มือการวางแผนทางการเงิน การลงทุน และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระหนี้สินเดิมเป็นจำนวนมาก	1. ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผู้ลงทะเบียนเข้าโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สพฐ. ที่ยื่นผ่าน	1. ได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูยโสธร จำกัด หรือสถาบันการเงินอื่นตามนโยบายของรัฐบาลที่เข้าร่วมโครงการ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	ระบอบรอบที่ 1 ถึง รอบที่ 4 จำนวน 342 ราย	เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ข้าราชการครูและบุคลากรส่วนใหญ่ไม่สามารถกู้เงินกับสถาบันการเงินได้เนื่องจากติดเครดิตบูโร สถานภาพทางการเงินติดลบ จึงไม่สามารถดำเนินการทางธุรกรรมการเงินใด ๆ ได้อีก		2.ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ลดดอกเบี้ยเงินกู้ อย่างน้อยร้อยละ 0.50 เปอร์เซ็นต์
4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วน ขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากได้รับฟังคำชี้แจงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดศรีสะเกษว่า หากเข้าร่วมโครงการแก้ปัญหานี้สินครูจะงดการจ่ายเงินกู้	4.ประชุมหารือแนวทางการช่วยเหลือที่ชัดเจนกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ทั้ง 2 จังหวัด	4.สหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั้งจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดยโสธรมีแนวทางช่วยเหลือข้าราชการครู เช่น ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ขยายระยะเวลาลดอัตราผ่อนรายเดือนแต่ไม่เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
5. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระค่าใช้จ่ายมาก	5.สร้างอาชีพเสริม สร้างรายได้สร้างกลไกการออมเพื่ออนาคตอบรมสร้างวินัยทางการเงินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	5. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพเสริมสามารถสร้างรายได้และไม่กระทบกับเวลาราชการ

3.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถชำระหนี้ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณภาพ มีวินัยทางด้านเงิน มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพสังคมที่ดีขึ้นต่อไป

2. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในการดำเนินงาน

3.5 ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีการเจรจากับแบงก์ชาติ ในการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ลดลงหรือมีวิธีการอื่นเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้

2. รวมนี้นครูมาไว้สถาบันการเงินแหล่งเดียว เพื่อให้ครูได้ชำระหนี้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และกำหนด มาตรการที่เหมาะสมกับการผ่อนชำระหนี้ของครูให้ได้มากที่สุด

3. พัฒนาครูบรรจุใหม่ และครูทุกกลุ่มให้มี ความรู้ สร้างวินัยการบริหาร จัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้บริหาร คณะครูบุคลากรควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานแก้ไขปัญหานี้สินอย่างจริงจังและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการส่งเสริมและอบรมให้ความรู้ทักษะ ทางการเงินไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหานี้สิน

6. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง

3.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ไม่มี)